

عنوان مقاله:

جایگاه نیازهای اولیه و اساسی انسان در آیات قرآن با نگاهی به نظریه یوهان گالتونگ در مقوله صلح و خشونت

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های قرآنی، دوره 18، شماره 34 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

احمدعلی صاحب ناسی - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

محمدرضا حاجی اسماعیلی حسین آبادی - گروه علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اهل بیت، دانشگاه اصفهان، اصفهان

مهدی مطیع - علوم قرآن و حدیث، دانشکده الهیات و معارف اهل بیت، دانشگاه اصفهان، اصفهان

خلاصه مقاله:

از نگاه «یوهان گالتونگ» جنگ صرفاً یک شکل از خشونت است و صلح با ترک مخاصمه به دست نمی آید، بلکه در نبود خشونت محقق می گردد. گالتونگ خشونت را «اختلال و آسیب قابل اجتناب در مسیر تامین نیازهای اولیه انسان ها» می داند. از این دیدگاه، خشونت بی عدالتی است و هر خشونتی سرآغاز زنجیره خشونت های بعدی می شود. پس برای رسیدن به صلح باید چرخه خشونت قطع شود و این امر جز با برچیده شدن مناسبات ناعادلانه و تبعیض آمیز در میان ملت ها محقق نمی شود. از نظر او، فرهنگ منشا این نوع مناسبات است و دین که از مولفه های اصلی فرهنگ است، نقش مهمی در برقراری صلح یا رواج خشونت دارد. مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که نیازهای اولیه و اساسی انسان در آموزه های قرآنی چه جایگاهی دارند؟ آیا این نیازها در قرآن محترم شمرده و به رسمیت شناخته شده اند؟ پاسخ مثبت به این پرسش به معنای صلح محور بودن و پاسخ منفی به آن به معنای خشونت محور بودن آموزه های اسلامی قرآنی خواهد بود. این پژوهش که به روش توصیفی تحلیلی انجام شده، در پایان نتیجه می گیرد که نیازهای اولیه و اساسی انسان از جایگاه والایی در قرآن برخوردارند و قرابت مفاهیم «فساد» و «سیئه» با «خشونت» و قرابت مفهوم «محاربه به قصد فساد فی الارض» با «تروریسم»، نشان دهنده عزم اسلام برای مبارزه با خشونت و تروریسم است.

کلمات کلیدی:

اسلام، خشونت، صلح، قرآن، نیازهای اولیه، یوهان گالتونگ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1351229>

